Från:	[redacted]
Till:	RLK Funk Registrator
Kopia:	[redacted]
Ärende:	RS 2024-0344 Botkyrka kommuns svar på remiss - Ny regional utvecklingsplan för Region Stockholm RUFS 2060
Datum:	den 16 september 2024 16:43:24
Bilagor:	image001.png --Botkyrka kommuns svar på remiss – Ny regional utvecklingsplan för Region Stockholm RUFS 2060 (Dnr RS 2024-0344).pdf Särskilt yttrande (V) - RUFS 2060.pdf Yrkande (SD) - RUFS 2060.pdf Protokollsutdrag från Kommunstyrelsen 2024 sammanträde den 2024-09-09 - Botkyrka kommuns svar på remiss – Ny regional utvecklingsplan för Regio....pdf

---

Hej!

Bifogar Botkyrka kommuns svar på remiss och kommunstyrelsens beslut.

Vänliga hälsningar

[redacted]
Administratör

Demokrati- och kanslienheten
Styrning och utveckling

BOTKYRKA KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen
147 41 Tumba
besöksadress:Hans Stahles väg 13

Mobilnr: 0708-86 01 02

e-post [redacted]
www.botkyrka.se

LÅNGT IFRÅN LAGOM

§ 166

Botkyrka kommuns svar på remiss – Ny regional utvecklingsplan för Region Stockholm RUFS 2060 (Dnr RS 2024–0344) KS/2024:00260

Beslut

1. Ärendet ska avgöras idag.

2. Kommunstyrelsen godkänner förvaltningens remissvar.

Reservation

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Sammanfattning

Region Stockholm har tagit fram ett förslag på ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS 2060) med målår 2060. Den regionala utvecklingsplanen ska vara ett verktyg som hjälper regionens kommuner att arbeta mot samma mål för en gemensam utveckling.

RUFS 2060 är ett strategi- och plandokument som ska ge vägledning till en gemensam hållbar mark- och vattenanvändning. Den innehåller mål, prioriteringar och rumslig inriktning samt strategier för genomförande och samverkan. Botkyrka kommun har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Genom sina synpunkter vill Botkyrka kommun att regionplanen:

- ger mer fokus på att minska skillnader i livsvillkor bland annat genom att problematisera rumslig segregation kopplat till bostadsförsörjning, transporter och sjukvård.
- visar tydligt hur avvägningar gjorts för att peka ut bebyggelselägen i plankartan,
- visar tydligt hur regionala välfärdstjänster ska lokaliseras utifrån den rumsliga inriktningen och plankartan,
- pekar ut fler områden för utveckling för att uppnå våra bostadsmål
- samt använder konceptet flerkärnighet fullt ut.

Dessutom ger Botkyrka kommun sitt inspel på regionplanens förslag på genomförande, samverkan och uppföljning.

I debatten yttrar sig [redacted] och [redacted]

Yrkande

[redacted] föreslår att ärendet i första hand återremitteras och i andra hand avslås, bilaga.

Beslutsgång

Ordföranden prövar först förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunstyrelsen beslutar att ärendet ska avgöras idag.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelseförvaltningens förslag mot Sverigedemokraternas förslag om avslag och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Särskilt yttrande

[redacted] lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Expedieras till:

Region Stockholm
Kopia till:
[redacted]
Strateg Södertörnskommunerna

Särskilt yttrande
Kommunstyrelsen
2024-09-09

Ärende 166: Remissvar samråd ny regional utvecklingsplan 2060

Som komplettering till Botkyrkas och Södertörnskommunernas svar på remissen vill Vänsterpartiet göra följande medskick:

- **Klimatomställningen bör ha en mer framträdande roll.** Klimatomställningen som syftar på att minska utsläpp och förebygga ytterligare klimatförändringar borde ha en mer framträdande plats.
- **RUFS bör fokusera mer på att lösa målkonflikter.** Målkonflikter som beskrivs i det avslutande kapitlet är verkligen relevanta och hanteringen av och ställningstagande i dem borde genomsyra hela dokumentet. I målkonflikter som gäller klimat bör framgå tydligare att i de målkonflikter som uppkommer behöver hänsyn till klimatet väga tyngst.
- **Att nå klimatmålen får inte prioriteras ner genom att klumpas ihop med klimatanpassningar.** För att nå klimatmålen behöver utsläppen minska. I samrådet listas fem utmaningar att kraftsamlas runt. Där vi ser att utmaning 3 *Hur kan vi möta klimatmålen och skapa en motståndskraftig och robust region?* behöver delas upp i två olika utmaningar. Det är oerhört viktigt att möte klimatmålen, alltså minska utsläpp och det är lika viktigt att klimatanpassas samhället för att göra det robust. Att minska utsläppen och att anpassa sig till ett förändrat klimat har helt olika utmaningar och kräver helt olika insatser och bör därför inte klumpas ihop i en utmaning.
- **Större fokus på minskad biltrafik och ökad framkomlighet för kollektivtrafiken**. Det behövs mål om att skapa förutsättningar för ett minskat transportarbete. Miljökonsekvensbeskrivningen anger att nollalternativet och planförslaget gällande totalt trafikarbete på vägarna och trängsel i vägnätet har utfall där skillnaderna är små. Vi ser att det inte är ett önskvärt utfall och att det inte är förenligt med att målet om klimatpåverkande utsläpp från transporter ska upphöra 2035. Vi har tyvärr inte fått gehör i frågor som gäller minskad trafik. Vi vet att många kommuner har kommunala mål om att minska den totala trafiken – detta behöver synliggöras och bli en del av den regionala planen.
- **Jämlik och inkluderande vård:** En förutsättning för jämlik och inkluderande vård är att primärvården, viss öppenvård och tandvård finns geografisk spridd i hela regionen. Därför behöver målsättningar i RUFS verka för en geografisk närhet till primärvården i hela regionen. Vänsterpartiet identifierar detta som att alla medborgare ska ha högst 30 min med kollektivtrafik till vårdcentral och öppenvård inkluderande öron-näsa-hals, gynekologi, mammografi, BUMM, Hud, Psykiatri för barn, unga och beroende. Vi har fått med vissa skrivningar om detta men inte tydligare definition om vad en geografisk närhet till vård kan innebära.

- **Grundskola och gymnasiets roll** för regionens utveckling: Vänsterpartiet har velat se ett tillägg av kapitel som star ett större grepp om utbildning inklusive grundskola och gymnasium och dess roll som förutsättning för innovation, tillväxt och god folkhälsa. Vi har fått med skrivningar och ett målområde om att fler ska kvalificera sig för och lyckas genomföra gymnasiestudier men ser att utvecklingsplanen kan ha mer fokus på skolans roll. En likvärdig och kompensatorisk skola är grunden till all framtida innovation och kompetensförsörjning och en tydlig folkhälsoindikator. Det är värdefullt att mäta och redovisa utbildning på regional nivå fastän det är ett kommunalt ansvar. Detta för att synliggöra de stora inomregionala skillnaderna som finns gällande skolor. I vissa kommuner klarar så gott som alla gymnasiet och i andra är siffran närmre hälften. Det är ett viktigt nyckeltal för att fånga framtida folkhälsa och i att skapa en region som händer ihop.
- **Större regional samordning och styrning av gymnasieskolornas och yrkesutbildningarnas utbud.** Vi vill se en större regional samordning och styrning av gymnasieskolornas och yrkesutbildningarnas utbud för att bättre matcha framtida kompetensbehov. När ingen samordning sker så matchar inte utbildningar med arbetsmarknadens behov. Det är tex förhållande vis dyrt att starta en gymnasial jordbrukslinje jämfört med samhällsvetenskaplig vilket har lett till ett underskott av det första och ett överskott av det andra. En bättre samordning och eventuell styrning kan ske genom kommunalförbund eller annan lämplig aktör. Det vore värdefullt om kommunerna spelade in sin syn på detta.
- **Naturliga kolsänkor.** Vi har lycktas få in skrivningar om naturliga kolsänkor och uppdrag kring hur mättekniker kan utvecklas. Vi ser att det vore positivt om kommuner lyfter lokala perspektiv runt potentialen i naturliga kolsänkor och naturbaserade klimatanpassningar.
- **Förnybar el**. Fokus för såväl produktion som förbrukning av energi bör genomgående refereras till som förnybar energi, ej fossilfri. Även om kärnkraft inte har fossila utsläpp så är avfallsfrågan långt ifrån löst. Vänsterpartiet har inte fått gehör för att genomgående referera till förnybar el. Vi ifrågasätter också ”faktarutan” som hänvisar till kärnkraft som planerbar el, vi har ju sett många exempel där exempelvis värmeböljor har gjort att kärnkraftsreaktorer behövts stängas av.
- **AI och dess påverkan på samhället**. Det är inget politiskt ställningstagande men vi ser att det saknas kapitel som resonerar om AI och dess påverkan på samhället och arbetsplatser. Vi ser att planen får större trovärdighet om man också lyfter in de frågorna.
- **Flyget**. Vänsterpartiet ser att vi behöver minska flygandet för att nå klimatmålen. Vi ser att Bromma behöver läggas ner och att Arlanda inte ska byggas ut. Vi är tyvärr ensamma om att tycka så. Vi ifrågasätter att internationella flygresor är en bärande kraft för regionens välstånd. Vi vill ha fokus på klimatsmart resande som utbyggnad av tågtrafiken.
- **Områden som är under kommunalt ansvar men kräver regional samordning**. Vänsterpartiet vill se mer fokus på ökad regional samordning av fler områden. Där har vi särskilt lyft vattenvård, avfallshantering och framkomlighet för kollektivtrafiken. Vatten rinner över kommungränser och återvinningscentraler och deponier används av medborgare över kommungränser.
- **Biologisk mångfald**. Utvecklingsplanen resonerar i de flesta kapitel som rör grönstruktur att man vill bibehålla och värna biologisk mångfald. Vänsterpartiet vill att man öka ambitionsnivån och stärka den biologiska mångfalden.

[redacted]

[redacted]

Kommunstyrelsen

Yrkande 2024-09-09

Botkyrka kommuns svar på remiss – Ny regional utvecklingsplan för Region Stockholm RUFS 2060

Sverigedemokraterna har tagit del av remissyttrandet och har följande synpunkter, som syftar till att förbättra förslaget samt säkerställa att kommunens perspektiv återspeglas på ett balanserat sätt.

Synpunkter på yttrande ”styrkor och utmaningar”

Socioekonomiskt index bör inte tas med i behovsanalysen. Under ett möte förklarades synpunkten med att man försöker få bättre resultat igenom att tillsätta mer resurser. Sverigedemokraterna menar att vi har försökt med samma i flera årtionden via utjämningsbidraget utan resultat. Kommunerna måste komma till rätta med socioekonomiska problem på annat sätt än genom utökade resurser.

Synpunkter på ”En ledande kunskaps- och tillväxtregion”

I motsats till kommunens svar, bör regionen *inte* lägga mer fokus på hur kulturella näringar bidrar till ökad tillväxt och attraktionskraft. Dessa bör regleras av marknadens klassiska ”utbud och efterfrågan” -inte regionen. Dessutom är Botkyrka en utav de kommuner som direkt och indirekt investerat mest i hur kulturella näringar kan bidra till ökad tillväxt och attraktionskraft, men med förhållandevis verkningslösa resultat ur både ett ekonomiskt perspektiv och attraktionskraften.

Synpunkter på yttrande ”En tillgänglig och robust region utan klimatpåverkande utsläpp”

- Kommunen skriver på tredje punkten att man bör ha en samhällsplanering som motverkar utspridd bebyggelse. Här tycker vi att det kommunala planmonopolet är viktigt, varje kommun och dess invånare, bör själva få välja vart man ska bygga. Denna lydelse går emot Södertörnskommunernas gemensamma remissvar till regionen.
- Kommunen skriver att man ska framhålla vikten av förnybara energikällor och ändra formuleringen så att de inte framstår som opålitliga genom sitt väderberoende, sen hänvisar man till teknik som i dagsläget inte finns, men som kanske kan komma att vara väl utvecklat 2060. Sverigedemokraterna anser här att man inte bör skönmåla energikällor som är väderberoende. Dels därför att dessa väderberoende energikällor fungerar som sämst när vi behöver el som mest, nämligen på vintern. Dels har regeringen och Sverigedemokraterna tagit fram ett långtgående investeringsförslag på kärnkraft för att avhjälpa problemet med icke planerbara energikällor.

- Formuleringen ”Lägg till att regionen ***bör*** verka för att kommunerna ska kunna minska användning och spridning av miljö- och hälsofarliga kemikalier.” Sverigedemokraternas mål om detta är skarpare och anser att lydelsen bör ändras till ”[…] ***ska*** verka för att…” samt ta fram en plan för detta.

Synpunkter på yttrande ”Rumslig inriktning”

- Vårsta bör inte pekas ut som strategiskt bebyggelseläge innan dialog skett med medborgare i området. Vi har i dagsläget inte infrastrukturell kapacitet på Dalvägen för nuvarande byggnationsplaner.
- Kagghamra bör inte pekas ut innan dialog har skett med medborgarna i området. Även här förbinds området via Dalvägen.

Synpunkter på yttrande ”Använd konceptet flerkärnighet fullt ut”

- Sverigedemokraterna anser att man bör vara försiktig med att peka ut norra Botkyrka som en regional stadskärna med utgångspunkt i bostadsutvecklingspotential och arbetsmarknadsutveckling. Vi menar att det kan på sikt komma att bidra till ”social dumpning”, som vi redan sett ske under de senaste decennierna där Botkyrka redan tagit ett stort ansvar och i allra högsta grad arbetar intensivt med konsekvenserna för detta.
- I dialog med Trafikverket bör kommunen verka för statliga investeringar i både kollektivtrafik och vägnät, inte främst som yttrandet gör gällande, ”för att minska påverkan på barriärer och buller”, förtydliga igenom att skriva ”flaskhalsar” som redan är ett vedertaget begrepp och undvik ”barriärer”.

Synpunkter på yttrande ”Det regionala transportsystemet”

- stryk ”transportorättvisa”. Här nämns inte vägnätet och bör tas med.
- ta bort att tyngdpunkter, investeringar och ”linjer i relation till behov med utgångspunkt i ett socioekonomiskt index”.
- Förtydliga vad man menar med urbana kvalitéer.
- Ersätt ”god gestaltning” med ”trivsam gestaltning”, Sverigedemokraterna ser gärna att man bygger vackert och trivsamt, snarare än funktionellt och kallt.

Synpunkter på yttrande ”Investeringar i transportsystemet”

- Det är otydligt vad som avses med att utveckla Fittja station som en regional bytespunkt. Sverigedemokraterna efterfrågar ett förtydligande om vilka transportmedel och resmål som avses.
- Ta med trafiklösningar på Dalvägen under rubriken ”Vägar”.

Synpunkter på yttrandet ”Genomförande och uppföljning”

I remissyttrandet bedömer Botkyrka att förslaget avseende genomförande och uppföljning kommer vara resurskrävande och arbetstungt, vilken ”kan motverka ambitionen om att få just genomförandekraft”. Samtidigt vill Botkyrka lägga till barnrättsperspektivet och särskilt barnkonsekvensanalyser för att kunna tillämpa barnkonventionen i regionplanens mål, prioritering och inriktningar. Det blir ytterligare 6 tunga parametrar att väga in i varje fråga. Med tanke på att barnkonventionen redan är ratificerad och tillämpas i regionens kommuner, blir detta överarbete.

Referenser

Remissyttrandet skulle även gagnas av fler sidreferenser för att tydliggöra vilka delar av regionplanen kommunen svarar på, då dokumentet omfattar över 500 sidor.

Bostadsbyggnation
Avslutningsvis vill Sverigedemokraterna att kommunen gör ett förtydligande om att vi tagit bort målet om 650 bostäder per år till 2030 i översiktsplanen och detta beslut för förtydligas i remissvaret.

Mot denna bakgrund yrkar Sverigedemokrater på i första hand på:

Att återremittera ärendet för revidering av remissyttrandet i enlighet med ovan.

I andra hand yrkar Sverigedemokraterna på:

Att avslå ärendet.

För Sverigedemokraterna Botkyrka,

[redacted] [redacted]

TJÄNSTESKRIVELSE

Kommunstyrelsen	2024-08-12
Kommunstyrelseförvaltningen	Kod: 1.1.6.7
[redacted]	Dnr: KS/2024:00260

Remissvar samråd ny regional utvecklingsplan 2060

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner förvaltningens remissvar.

Sammanfattning av ärendet

Region Stockholm har tagit fram ett förslag på ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS 2060) med målår 2060. Den regionala utvecklingsplanen ska vara ett verktyg som hjälper regionens kommuner att arbeta mot samma mål för en gemensam utveckling.

RUFS 2060 är ett strategi- och plandokument som ska ge vägledning till en gemensam hållbar mark- och vattenanvändning. Den innehåller mål, prioriteringar och rumslig inriktning samt strategier för genomförande och samverkan. Botkyrka kommun har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Genom sina synpunkter vill Botkyrka kommun att regionplanen:

- ger mer fokus på att minska skillnader i livsvillkor bland annat genom att problematisera rumslig segregation kopplat till bostadsförsörjning, transporter och sjukvård.
- visar tydligt hur avvägningar gjorts för att peka ut bebyggelselägen i plankartan,
- visar tydligt hur regionala välfärdstjänster ska lokaliseras utifrån den rumsliga inriktningen och plankartan,
- pekar ut fler områden för utveckling för att uppnå våra bostadsmål samt
- använder konceptet flerkärnighet fullt ut.

Dessutom ger Botkyrka kommun inspel på regionplanens förslag på genomförande, samverkan och uppföljning.

Ärendet

Region Stockholm har tagit fram ett förslag på ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS 2060) med målår 2060. Den regionala utvecklingsplanen ska vara ett verktyg som hjälper regionens kommuner att arbeta mot samma mål för en gemensam utveckling.

RUFS 2060 är ett strategi- och plandokument som ska ge vägledning till en gemensam hållbar mark- och vattenanvändning. Den innehåller mål, prioriteringar och rumslig inriktning samt strategier för genomförande och samverkan.

Botkyrka kommun har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Övergripande synpunkter kring roller och ansvar

Botkyrka kommun är positiv till att regionplanen formulerar en vision, gemensamma mål, prioriteringar och rumsliga förhållningssätt för att skapa regional samsyn, fokus och i förlängningen ett gemensamt regionalt ansvar för hållbar samhällsutveckling. Regionplanen innehåller många ska-satser och förhållningssätt som stockholmsregionens aktörer ska förhålla sig till, arbeta efter, genomföra eller fokusera på. Kommunen anser att huvuddelen av dessa faller inom det kommunala ansvaret, framför allt kopplat till det kommunala planmonopolet.

Det som i många fall saknas i regionplanen är hur Region Stockholm genom sitt ansvar för vissa välfärdstjänster avser uppfylla den rumsliga strukturens ambitioner, bland annat genom lokalisering av kollektivtrafik och sjukvård. Botkyrka kommun anser därför att ansvarsfördelningen mellan region och kommun avseende regionplanens olika delar behöver förtydligas.

Botkyrka kommun bedömer att en viktig funktion med regionplanen är att styra bebyggelseutvecklingen med utgångspunkt i det regionala behovet av nya bostäder. Eftersom Länsstyrelsen i Stockholms län också har ett ansvar att peka ut behov av nya bostäder behöver regionen och länsstyrelsen samordna sitt arbete för att skapa tydlighet i behov, analys och insatser.

Synpunkter på styrkor och utmaningar

Botkyrka kommun instämmer i att de styrkor och utmaningar som regionplanen redovisar är viktiga för det fortsatta utvecklingsarbetet. Botkyrka vill dock lyfta några aspekter som gärna får bli tydligare i beskrivningarna.

- **Mer fokus på att minska skillnader i livsvillkor genom rumslig integrering**

Botkyrka efterfrågar att regionens aktörer med gemensamma krafttag och ansvarstagande främjar rumslig rättvisa, motverkar segregation och skapar jämlika livsvillkor och -chanser för alla regionens invånare. Målsättningen för regionen borde vara likvärdighet för alla invånargrupper gällande tillgång till goda livsmiljöer, arbete, utbildning, hälsa och delaktighet. Genom investeringar och prioriteringar i transportinfrastruktur, kollektivtrafik och sjukvård kan Region Stockholm delta i att skapa en mer rumsligt integrerad region med sammankopplade regionala arbets- och bostadsmarknader.

Botkyrka anser att mekanismer som styr rumslig och fysisk integrering, sammankoppling och tillgång till rumsligt åtskilda välfärdstjänster är regionala till sin karaktär. Enskilda kommuner i det regionala omlandet styr inte helt och hållet över dessa. Botkyrka efterfrågar därför regionala åtgärder för att minska ojämlikheter i tillgång till transport och vård, exempelvis genom att:

- ta med socioekonomiskt index i behovsanalysen vid lokalisering av samhällets resurser så som investeringar i kollektivtrafik, sjukvård och andra regionala funktioner,
- investeringar riktas kompensatoriskt för att jämna ut regional obalans,
- regionen genom regionplanen ser till att det finns förutsättningar för gemensamt ansvarstagande i samtliga kommuner för en socialt hållbar bostadsförsörjning genom blandade upplåtelseformer, storlekar och bostadstyper.

- **Mer fokus på hur regionen ska växa hållbart**

Botkyrka kommun bedömer också att regionplanen behöver ha mer fokus på hur regoinen ska växa hållbart. Begreppet *hållbar tillväxt* är en central fråga i en tillväxtregion som Storstockholm och resonemangen i regionplanen kring denna fråga behöver breddas. Botkyrka bedömer att, i en växande region, konkurrens om mark blir en central fråga i relation till tillväxt och bevarande, inte minst av viktiga värden så som grön och blå infrastruktur. Hur regionen ska växa hållbart, med bevarande av ekosystem, transportsnål samhällsplanering och rättvis fördelning behöver tydliggöras regionplanen. I takt med att regionen växer behöver utbudet på bostäder, arbetsplatser, service, handel och välfärdstjänster öka samtidigt vilket leder till ökat investeringsbehov och ökat tryck på grönstrukturen.

Botkyrka bedömer att åtgärder för att minska klimatförändringarna genom minskade utsläpp, samt hantering av klimatförändringarnas effekter är en stor fråga som behöver mer fokus. Det finns ett tydligt behov av att specificera "klimatförändringar" och benämna klimathot inom ramen för

biologisk mångfald. Dessutom behöver säkerställande av dricksvattenförsörjningen få en mer central beskrivning i regionplanen.

Synpunkter på vision, mål och prioriteringar

Botkyrka kommun upplever att målstrukturen i regionplanen är otydlig eftersom begreppen ”övergripande mål” och ”mål” flyter ihop. Dessutom anser kommunen att regionplanen innehåller för många prioriteringar för att bli tydlig och genomförandeorienterad. Botkyrka kommun efterfrågar en regionplan som leder till genomförandekraft med tydliga förslag på aktiviteter. De föreslagna prioriteringarna riskerar att vara för brett formulerade för att leda till handling.

Dessutom anser kommunen att planen blir svårtolkad eftersom förhållningssätt finns dels för respektive målområde, dels för den rumsliga inriktningen. Dessa förhållningssätt överlappar eller sammanfaller i vissa fall vilket gör regionplanen svår att tyda.

En jämlik, trygg och inkluderande region med god livsmiljö

Botkyrka har följande förslag:

- Använd målåret 2060 konsekvent i hela målstrukturen.
- Beskriv hur regionens aktörer tillsammans kan arbeta för en regionalt hållbar bostadsförsörjning utanför det ansvar som respektive kommun har. Belys särskilt att bostadsmarknaden följer regionala mekanismer vilket kräver ett tydligare och aktivt regionalt ledarskap.
- Det föreligger en inneboende konflikt i att bygga in kvaliteter och skapa goda livsmiljöer och samtidigt bygga i täta, centrala och kollektivtrafiknära lägen. Dessa miljöer är ofta bullerutsatta, har brist på rekreativa och gröna värden eller skadas av stora infrastrukturbarriärer. Det krävs styrning, vägledning och kapital för att skapa kvaliteter i dessa lägen.
- Formuleringen "upplevd ojämlikhet" bör strykas, regionplanen bör i stället utgå från faktisk ojämlikhet gällande livsvillkor, utvecklingsmöjligheter och tillgång till samhällets resurser.
- Visa hur regionala välfärdstjänster kollektivtrafik och sjukvård lokaliseras i regionen och hur prioriteringar görs vid investeringar.
- Visa hur en likvärdig rumslig fördelning kan skapa en mer likvärdig, jämlik och personcentrerad vård som motverkar hälsoklyftor i regionen.

En ledande kunskaps- och tillväxtregion

Botkyrka har följande förslag:

- Utöka begreppet regional balans genom att se över den rumsliga fördelningen av välfärdstjänster, service, handel och innovation samt

närnatur och sociala platser. En sådan bred ansats för regional balans behöver vara vägledande vid investeringar i transportsystemet.
- Lägg mer fokus på hur kulturella näringar bidrar till ökad tillväxt och attraktionskraft.

En tillgänglig och robust region utan klimatpåverkande utsläpp

Botkyrka har följande förslag:

- Ge mer utrymme åt konsumtions- och resmönster som drivkrafter för klimatkrisen. Anlägg även här ett rättviseperspektiv, både gällande utsläpp och effekterna av ett förändrat klimat.
- Fundera över hur elektrifiering påverkar transportarbetet och bidrar till utsläpp av CO2, ökade markanspråk och försämrat mikroklimat.
- Ange hur transportarbetet kan minska totalt sett genom digitalisering, kollektiva lösningar och gång- och cykelinfrastruktur i kombination med transportsnål samhällsplanering som motverkar utspridd bebyggelse.
- Korrigera målet att regionen aktivt ska verka för att klimatpåverkande utsläpp från transporter ska upphöra till år 2035 i relation till det nationella målet om växthusgasutsläppen, som har 2030 som målår.
- Framhåll vikten av förnybara energikällor och ändra formuleringen så att de inte framstår som opålitliga genom sitt väderberoende. Redan idag går det att lagra energin i batterier och det kommer definitivt vara väl utvecklat till 2060.
- Regionplanen saknar resonemang kring återanvändning och effektivisering och att samhället behöver använda energin mer effektivt och ha uttalade strategier kring cirkulära system.
- Lägg till att regionen bör verka för att kommunerna ska kunna minska användning och spridning av miljö- och hälsofarliga kemikalier.

Synpunkter på rumslig inriktning

Kommunen har följande synpunkter på den rumsliga inriktningen:

- **Visa tydligt vilka avvägningar som gjorts för att peka ut bebyggelselägen i plankartan**

Botkyrka kommun anser det svårt att bedöma plankartan, vad dess olika kategorier innebär i relation till varandra samt hur det kommer sig att vissa platser och inte andra omfattas av en viss kategori. För att kunna bedöma plankartan efterfrågar kommunen parametrar för bedömning, avvägning mellan olika intressen och hur utpekade platser för ny bebyggelse ska kunna täcka in framtida behov av bostäder. Utifrån detta har kommunen följande konkreta synpunkter inom Botkyrka kommun:

- Vårsta, som har ett bra framtida läge för bostadsutveckling inte minst i relation till den planerade expressbussen mellan Vårsta-Tumba-norra Botkyrka, bör pekas ut som strategiskt bebyggelseläge.
- Riksten bör pekas ut som strategiskt bebyggelseläge för Flemingsbergs omland.
- Området som pekas ut som strategiskt centrumläge i kommunens norra stadsdelar verkar omfatta ett geografiskt mindre område än andra strategiska centrumlägen. Detta behöver korrigeras.
- Regionplanen beskriver att ”gemensamt för områden utanför den regionalt prioriterade bebyggelsestrukturen är att möjligheterna att skapa närhet till service och god tillgänglighet med kollektivtrafik är begränsade”. Detta stämmer inte in på områdena Riksten, eftersom kommunens planering på ytterligare bostäder bör möjliggöra för en ökad kollektivtrafikering och centrumbildning samt för Vårsta som Region Stockholm planerar att trafikera med expressbuss.
- Kagghamra tomtområde bör pekas ut som område inom bebyggelseutveckling utanför den regionalt prioriterade bebyggelsestrukturen och inte som en del av Hanvedenkilen.

- **Visa tydligare hur regionala välfärdstjänster ska lokaliseras utifrån den rumsliga inriktningen och plankartan**

Kommunen anser att den rumsliga inriktningens förhållningssätt för respektive kategori fokuserar mycket på ansvar som kommunerna har inom ramen för stadsutveckling och bostadsbyggnation. Här efterfrågar Botkyrka ett tydligare fokus på hur kategorierna förhåller sig till lokalisering av regionala samhällsfunktioner, hur kollektivtrafikplaneringen och dess prioriteringar förhåller sig till plankartan och hur lokalisering av hälso- och sjukvård ska förstås i en regionalt rumslig kontext.

Kommunen saknar förhållningssätt gällande regionens välfärdstjänster för respektive bebyggelseskategori. Utan en tydlighet kring detta blir det svårt för kommunen att förstå hur regionplanens plankarta ska ge vägledning för investeringar i sjukvård, transportinfrastruktur och kollektivtrafiken fram till 2060.

- **Peka ut fler områden för utveckling för att uppnå våra bostadsmål**

Regionplanen utgår från kollektivtrafiknära lägen vid utpekande av nya bostäder. Avvägningarna i regionplanen är gjorda efter var kollektivtrafiken är god idag vilket skapar tydliga inlåsningseffekter i kommunens möjligheter att peka ut nya bebyggelseområde eller förtäta i perifera områden. Botkyrka bedömer att de utpekade områdena för nya bostäder inte är tillräckliga för att uppfylla kravet som kommunen har på bostadsförsörjningen eftersom planen inte tagit ställning till allmänna intressen, miljökvalitetsnormer eller riksintressen. Det gör det svårt att

bedöma hur mycket bebyggelse som kan komma till inom utpekade strategiska bebyggelseområden.

Genom att enbart peka ut områden där servicen redan är utbyggd och där kollektivtrafikförsörjningen är god utgår den rumsliga strukturen från ett planeringsmässigt nuläge. Framtida strategiska lägen saknas såväl som framtida viktiga samband och beroenden mellan platser. Inom Botkyrka kommun finns strategiska lägen som exempelvis Vårsta som planeras få kapacitetsstark kollektivtrafik och som rimligtvis borde vara strategiskt viktigt att utveckla I Botkyrka finns Riksten som långt gången utvecklingsplats med stor potential att fortsätta växa med nya bostäder. Detta och andra utvecklingsområden behöver integreras i fortsatt planering kring kapacitetsstark kollektivtrafik. Samplanering av bebyggelse och kollektivtrafik borde även gälla för planerade områden där kollektivtrafiken har potential att utökas genom en planerad eller pågående förtätning. Framför allt när nya områden ligger i nära anslutning till någon av de regionala stadskärnorna.

- **Använd konceptet flerkärnighet fullt ut**

Regionplanen ska visa hur den regionala infrastrukturen kan skapa flerkärnighet genom kompensatoriska åtgärder, omfördelning av regionala resurser från centrum till periferi samt en implementering av 15-minutersstadens närhet och tillgänglighet. Flerkärnigheten ska fragmentera den centraliserande strukturen i Stockholmsregionen genom ställningstagande för att peka ut bebyggelse, investeringar i transportnätet och prioritering i kollektivtrafikförsörjningen. För att de regionala stadskärnorna inte ska utarma sitt omland behövs insatserna fokuseras till att skapa en konkurrenskraft gentemot centrala Stockholm och inte som en konkurrens gentemot kärnornas omland.

Botkyrka anser också att regionen bör utöka antalet regionala stadskärnor, koncentrerat till områden med tät bebyggelse och med utvecklingspotential i regionalt strategiska lägen. Botkyrka anser att stadsdelarna i norra Botkyrka på sikt har potential att pekas ut som regional stadskärna med utgångspunkt i bostadsutvecklingspotential och arbetsmarknadsutveckling i kombination med strategiskt läge och närhet till kapacitetsstark kollektivtrafik.

Synpunkter angående regional stadskärna Flemingsberg

Botkyrka kommun är positiv till regionens uppstartade arbete med att ta fram handlingsplaner för de regionala stadskärnorna. Detta arbete är en nödvändig del i genomförandet av regionplanen och något kommunen tydligt efterfrågar. Botkyrka bedömer dock att handlingsplanerna behöver öka genomförandekraften genom att vara konkreta, tydliga och riktningsgivande med aktiviteter som beskrivs med tid, budget och ansvar.

Botkyrka kommun har tillsammans med Huddinge kommun och Region Stockholm ett pågående arbete med handlingsplan för regional stadskärna

Flemingsberg. Botkyrka ser stora möjligheter att fortsätta använda den pågående samverkan som ett verktyg för att arbeta med regionens uppdrag om handlingsplaner.

För att skapa en riktig flerkärnighet i allmänhet och utveckling i Flemingsberg i synnerhet, krävs viktiga insatser och ställningstaganden från regionen. Regionen har en viktig roll att arbeta med mellankommunala perspektiv och hitta aggregerade utvecklingsargument gentemot statliga aktörer så som Trafikverket för att poängtera vikten av statliga investeringar och att minska påverkan av exempelvis barriärer och buller. Detsamma gäller samordning kring Flemingsberg som kollektivtrafikbytespunkt.

Botkyrka har även en synpunkt på den geografisk avgränsningen av Flemingsbergs regionala stadskärna. Den bör förhålla sig till avgränsningen för Utvecklingsplanen för Flemingsberg. Om uppföljning inom stadskärnan ska genomföras efterfrågar kommunen att den genomförs utifrån fastslagna nationella statistikområden, DeSO och RegSO.

Regional grönstruktur

Kommunen vill poängtera vikten av att arbeta kompensatoriskt för att stärka den biologisk mångfalden. Vid all exploatering behövs åtgärder för att stärka ekosystemtjänster genom grönytefaktor (GYF) och ekologisk kompensation.

Kommunen vill också att vedertagna begreppet används så som *grön infrastruktur* och *ekologiska samband* i stället för grönstruktur och gröna samband.

Enligt Botkyrka kommuns grönstrukturprogram finns ett strategiskt viktigt samband för barrskog från Kassmyraåsen till Vinterskogens naturreservat som behöver visas i kartan.

Det regionala transportsystemet

Botkyrka kommun anser att en av regionplanens främsta uppgifter är att beskriva framtida utveckling av det regionala transportsystemet genom investeringar i infrastruktur, kollektivtrafik och bytespunkter. Regionplanen ska motarbeta transportorättvisa och i planeringen av framtidens transportsystem jämna ut skillnader i tillgänglighet.

Botkyrka anser att regionplanen ska säkerställa att ett nätverk av kollektivtrafik byggs upp i regionen som kommunerna kan utveckla sin bebyggelse kring. Detta kräver ett långsiktigt förhållningssätt där omlandet kopplas till närmsta regionala stadskärnan men även till närliggande strategiska centrumlägen.

Regionplanen behöver därför:

- Peka ut nya tyngdpunkter, investeringar och linjer i relation till behov med utgångspunkt i ett socioekonomiskt index.
- Anlägg längre perspektiv än 2040 i planering och genomförande av transportinfrastruktur. Den rumsliga inriktningen ska översiktligt peka ut sambandsbehov och tyngdpunkter som kommer vara fortsatt viktiga, efter 2040.
- Integrera bebyggelseutveckling, goda livsmiljöer och urbana kvaliteter i planeringen av transportinfrastruktur, kollektivtrafik och bytespunkter.
- Skapa möjlighet till att samplanera utveckling av transportsystem med goda stadsmiljöer, bytespunkter, torg och hållplatser för att skapa trygga och funktionella platser med en god gestaltning.
- Skapa förutsättning att motverka barriäreffekter från statliga investeringar i transportinfrastrukturen.

Investeringar i transportsystemet

Botkyrka kommun anser att samordning av processer för planering och finansiering av transportsystemets är avgörande för en framgångsrik infrastrukturutveckling i Stockholmsregionen. En viktig fråga för att skapa en attraktiv och starkt region är att skapa bättre förutsättningar att resa inom och mellan kommuner, inte enbart in mot innerstaden.

Följande investeringar är viktiga för Botkyrka kommun inom planperioden.

Spår:

- Utöka tillgängligheten till de norra stadsdelarna i Botkyrka genom att skapa förutsättningar för utökad trafikering på tunnelbanans röda linje.
- Öppna upp sekundär uppgång vid Albys tunnelbanestation.
- Utveckla bytespunkten Tullinge station med en sekundär uppgång och breddad plattform.
- Fortsätt utveckla Fittja station som regional bytespunkt.
- Bygg planerade Spårväg Syd med station Loviseberg i Huddinge och koppla på med kollektivtrafik mellan Loviseberg och Tullinge station.
- Utveckla Flemingsberg som storregionala bytespunkterna med fokus på att skapa en trygg och trivsam stadsmiljö med höga god gestaltning och service.

Vägar:

- Fortsätt utred förbifart Tullinge.
- Genomför åtgärder, bland annat kollektivtrafikkörfält, på Hågelbyleden för att minska vägens barriäreffekter och öka kapaciteten.

- Minska E4/E20 barriäreffekter genom att bygga sociodukt inklusive kollektivtrafikkörfält vid Brunna samt mellan Eriksbergs verksamhetsområde och Erikbergsåsen.
- Utred möjligheterna att klassa om trafikled för farligt gods gällande Huddingevägen och Botkyrkaleden när Tvärförbindelse Södertörn sätts i drift.

Expressbuss:

- Inför planerad expressbuss mellan Vårsta-Tumba-Norra Botkyrka och vidare in mot Stockholm.
- Inför planerad expressbusslinje N mellan Hallunda-Flemingsberg och vidare mot Tyresö.

Gång- och cykel

- Samordna utvecklingen av de regionala cykelstråken med Trafikverket för att skapa ett enhetligt nät och genomförandekraft.
- Förläng det regionala stråket mellan Norsborg och Salem.

Gods

- Avveckla godsflöde på delar av 226, främst genom Vårsta och norrut mot Tumba.
- Styr om godsflöde och tung trafik från väg 225genom Botkyrka kommun framfört allt i samband med trafikstart på Tvärförbindelse Södertörn.

Tekniska försörjningssystem

Botkyrka kommun ser behov av regionala analyser och i vissa fall ansvarstagande för tekniska system som är samhällsbärande. Enskilda kommuner kan inte ansvara för att utreda funktion i hela det regionala systemet. Botkyrka ser också behov av en bedömning om framtida behov i förhållande till utvecklingen. För detta behövs följande två förhållningssätt:

- Säkerställ befintliga anläggningars funktion och framtida utveckling vid planering av ny bebyggelse. Skyddsavstånd kan behövas för att hantera risker och störningar som verksamheten medför.
- Vid förändringar som medför negativ påverkan på de tekniska försörjningssystemens funktion behöver en konsekvensbedömning av systemet som helhet genomföras och alternativ utredas som säkerställer att funktionen kan upprätthållas.

Avseende energianläggning och energidistribution vill Botkyrka poängtera vikten av att prioritera att markförlägga stomledningar och regionledningar i de tätbebyggda områden som har potential att utvecklas. För att förstå hur

luftledningar påverkar ett område negativt behövs en samlad analys över de barriäreffekter och inlåsningseffekter som stor infrastruktur kan ha. Kommundelarna i norra Botkyrka är hårt drabbade av statliga infrastrukturbarriärer. Att som regionplanen föreslår säkerställa behov av mark för utbyggnad av luftledningar står i direkt konflikt med kommunens ambitioner att skapa goda livsmiljöer. Det är därför viktigt att se över möjligheterna att markförlägga stora ledningar i denna geografi.

Även här behövs en analys av regional balans då det i figur 16 syns en tydlig prioritering av innerstad och i norra regionhalvan avseende markförläggning av elledning. Luftburna ledningar i kombination med ökad spänning i ledningarna riskerar att befästa befintliga regionala sociala ojämlikheter. Denna diskussion måste regionen driva i förhållande till Svenska Kraftnät.

Botkyrka vill påpeka att Fittjaverket inte längre klassas som Sevesoområde.

Botkyrka kommun instämmer i att det finns stora vinster att göra genom att samlokalisera anläggningar för värme och kyla men ser risker med att vi då skapar stora avskilda och otrygga platser. Kommunen efterfrågar därför att vid sådana åtgärder ser till att arbeta med lämplig lokalisering, gestaltning och stadsmässighet.

Södra Stockholm har historiskt tagit ett stort ansvar för masshanteringen i Stockholmsregionen och fler kommuner i länet behöver ta ansvar för sina massor. Det är viktigt att vi får till en samordning av masshanteringen i regionen. Botkyrka kommun ser positivt på flertalet av förslagen på åtgärden i bilaga 1 men kommer inte peka ut några geografiska platser för masshantering i våra planeringsdokument och har för avsikt att inte ta emot några mer externa massor.

Synpunkter på genomförande och uppföljning

Botkyrka kommun instämmer i att regionplanens styr- och genomförandekraft i hög grad bygger på att regionens aktörer tar ett gemensamt ansvar för de utmaningar som styrs av regionala mekanismer. För detta krävs självklart samsyn kring utmaningar samt ständig dialog och samverkan. Därför ställer sig kommunen bakom en strukturerad samverkansprocess som är formaliserad och tydlig. Botkyrka bedömer dock förslaget i regionplanen som resurskrävande och arbetstungt vilket kan motverka ambitionen om att få just genomförandekraft.

Botkyrka bedömer att årliga rådslag är för frekvent och att en sådan process ställer höga krav på respektive organisation att formera sig, sammanställa underlag och göra medskick. Det rullande och årligt återkommande arbetet med genomförande och samverkan behöver vara mer långsiktigt konsekvent utan för många förändringar i de prioriteringar som gjorts.

Botkyrka kommun anser också att regional utveckling behöver genomförandekraft och att regionplanen bör ackompanjeras av handlingsplaner med tydliga avgränsade aktiviteter. Botkyrka vill också understryka vikten av att regionplanen följs upp regelbundet. Här är det viktigt att inte bara offentlig sektor deltar utan även näringsliv, akademi och civilsamhälle.

Botkyrka kommun saknar barnrättsperspektivet i regionplanen och särskilt en barnkonsekvensanalys. Utan detta underlag har Botkyrka svårt att bedöma hur Region Stockholm planerar att tillämpa barnkonventionen i regionplanens mål, prioriteringar och inriktningar. Botkyrka vill poängtera vikten av att involvera unga i framtagande av planer och strategier som påverkar dem, särskilt en regionplan som vägleder den regional utveckling på så lång sikt som fram till 2060.

Botkyrka vill också lyfta vikten av samspelet mellan Region Stockholms olika strategiska dokument, som nämns på sida 77. Regionplanen är ett av de dokument som ger en riktning för utvecklingen och dess utformning, mål, visioner och genomförande bör på ett tydligt sätt kopplas till strategier och planer för de regionala välfärdstjänsterna så som kollektivtrafik, sjukvård och kultur. Hur dessa olika styrande dokument förhåller sig till varandra är inte tydligt beskrivet och det blir därför svårt för kommunen att förstå hur regionens välfärdstjänster kommer att utvecklas.

Slutligen bedömer Botkyrka kommun att det krävs stora regionala satsningar på transportinfrastruktur för att uppnå regionplanens visioner och mål. Kommunen anser att drift, underhåll och utveckling av transportinfrastruktur för kollektivtrafik är undermålig i Stockholmsregionen och att insatser behöver för att stärka denna sektor, hitta finansiering och utöka trafikering. En del i analysen behöver göras för att förstå de negativa effekter som transportsystemen har, så som ökat buller, försämrad luft och omfattande barriäreffekter. För att transportsystemet ska fungera effektivt och stödja regionens i sin utveckling behövs omfattande åtgärder för att hantera dessa negativa konsekvenser.

Övrigt

Botkyrka upplever det som motstridigt att dels prioritera trafikslag med så liten miljöpåverkan som möjligt, samtidigt som regionplanen flyttar fram Arlandas position och etablerar fler strategiska flyglinjer.

Botkyrka efterfrågar ett specifikt mål för gångtrafiken som bör läggas till under rubriken *Prioritera hållbart resande i transportplaneringen*.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser för Botkyrka kommun.

Underlag för beslut

- Samrådsförslag regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen 2060.

Fastställd av

[redacted]
kommundirektör

[redacted]
utvecklingsdirektör

Skickas till

Region Stockholm